

V Bruseli 26. mája 2015
(OR. en)

9242/15

DEVGEN 82
SOC 348
ACP 86
ONU 71
RELEX 427

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o rodovej otázke v oblasti rozvoja

Rada na zasadnutí 26. mája 2015 prijala závery Rady uvedené v prílohe k tejto poznámke.

Závery Rady o rodovej otázke v oblasti rozvoja

1. Rok 2015 je kľúčovým rokom pre rodovú rovnosť, ľudské práva a posilnenie postavenia žien a dievčat v celosvetovom kontexte, keďže sa počas neho bude rokovať o rozvojom programe na obdobie po roku 2015. V tejto súvislosti je potrebné zamerať sa najmä na presadzovanie a dodržiavanie práv žien a dievčat, hlavne vzhľadom na 15. výročie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 o ženách, mieri a bezpečnosti a 20. výročie prijatia Pekinskej deklarácie a akčnej platformy. Rada opätovne potvrdzuje, že je odhodlaná vykonávať Pekinskú akčnú platformu, Káhirský akčný program, ako aj výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a plniť si povinnosti vyplývajúce z Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien. Zároveň víta politické vyhlásenie prijaté na 59. zasadnutí Komisie pre postavenie žien a výzvy, aby sa v plnej miere a rovnako uplatňovali všetky ľudské práva a základné slobody žien a dievčat, aby sa dosiahla rodová rovnosť a aby sa posilnilo postavenie žien a dievčat počas celého ich života.
2. Predsedníctvo Rady Európskej únie zorganizovalo v kontexte Európskeho roka rozvoja 2. marca 2015 v Rige podujatie na vysokej úrovni na tému „Posilnenie postavenia žien a trvalo udržateľný rozvoj“, čím sa vytvorila možnosť obnoviť politický impulz a opätovne potvrdiť pevné odhodlanie EÚ, pokiaľ ide o rodovú rovnosť, sociálnu spravodlivosť, nediskrimináciu a ľudské práva.

3. EÚ a jej členské štáty sú naďalej odhodlané podporovať, chrániť a uplatňovať všetky ľudské práva pre všetkých. Rada víta, že EÚ a jej členské štáty zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore medzinárodných iniciatív na podporu práv žien a dievčat, rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat, a vyzýva na ďalšiu spoluprácu a koordináciu s orgánmi OSN, najmä s orgánom OSN Ženy, ako aj s ďalšími príslušnými medzinárodnými fórmi a aktérmi. Ženské organizácie sú dôležitými partnermi EÚ, pokiaľ ide o úplné uplatňovanie práv žien a dievčat, rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat.
4. Rada zdôrazňuje potrebu ambiciózneho a transformačného prístupu na riešenie základných príčin a rizikových faktorov rodovej nerovnosti, diskriminácie a násilia na ženách a dievčatách. Rada opätovne zdôrazňuje, že práva žien a dievčat, rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat musia byť jadrom programu na obdobie po roku 2015, a to ako samostatný cieľ aj ako prierezová téma, ktorá by sa mala začleniť do úloh a ukazovateľov všetkých cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Mali by byť aj základným prvkom finančných aj nefinančných prostriedkov vykonávania a mechanizmov preskúmania, monitorovania a zodpovednosti programu na obdobie po roku 2015. Rada ďalej zdôrazňuje význam zosúladenia s financovaním rozvoja, najmä vzhľadom na nadchádzajúcu tretiu medzinárodnú konferenciu o financovaní rozvoja, ktorá sa uskutoční v júli 2015 v Addis Abebe.
5. Rada podčiarkuje, že rodová rovnosť je sama o sebe cieľom a súčasne prostriedkom na dosiahnutie udržateľného rozvoja a zdôrazňuje, že ambiciózne ciele týkajúce sa práv žien a dievčat, rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat sa musia podporiť primeranými finančnými aj nefinančnými prostriedkami na vykonávanie, ako aj silnými politickými záväzkami všetkých aktérov a na všetkých úrovniach. Malo by sa zabezpečiť uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a prijať konkrétne opatrenia na vykonávanie a zlepšenie politík, programov a právnych predpisov, vrátane tvorby rozpočtu, ktorá zohľadňuje rodové hľadisko a rieši nerovnosti.

6. Rada zdôrazňuje, že práva žien a dievčat, rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat sú stále jednou z politických priorít vonkajšej činnosti EÚ a rozvojovej spolupráce, a mali by sa posilniť a zjednotiť bez výnimky vo všetkých oblastiach. Pripomína význam prijatia integrovaného trojdielneho prístupu, v ktorom sa začlenenie rodového hľadiska do všetkých etáp rozvojových politík a programov EÚ, ako aj do spoločnej tvorby programov účinne spája s konkrétnymi rodovými opatreniami a politickým a strategickým dialógom so všetkými partnerskými krajinami.
7. Rada zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť súdržnosť medzi vnútornými a vonkajšími politikami EÚ na všetkých úrovniach, aby sa zaručilo dodržiavanie práv žien a dievčat, ako aj skupín, ako je LGBTI. Predovšetkým zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť súdržnosť politík, pokiaľ ide o rozvoj, a konzistentnosť v rámci budúceho akčného plánu pre ľudské práva a demokraciu, ktorým sa nahradí súčasný akčný plán EÚ o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v rámci rozvojovej spolupráce (GAP), komplexného prístupu EÚ k vykonávaniu rezolúcií BR OSN č. 1325 a č. 1820, novej politickej stratégie pre rodovú rovnosť v EÚ po roku 2015 a preskúmania stratégie Európa 2020 v polovici trvania.
8. Rada opätovne potvrdzuje záväzok EÚ a jej členských štátov, pokiaľ ide o odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, a to aj prostredníctvom zrušenia diskriminačných zákonov, politík, noriem a postupov, ktoré obmedzujú plnú politickú, hospodársku a sociálnu účasť a vplyv žien na všetkých úrovniach spoločnosti. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj viacnásobnej diskriminácii žien a dievčat a ich marginalizácii.
9. Rada opakovane vyzdvihuje význam plného uplatňovania usmernení EÚ pre oblasť násillia voči ženám a dievčatám a boja proti všetkým formám ich diskriminácie. EÚ a jej členské štáty sú odhodlané predchádzať všetkým formám násillia na ženách a dievčatách vo verejnej a súkromnej sfére a odstraňovať ich, a to vrátane obchodovania s ľuďmi, domáceho násillia, škodlivých praktík, ako je napríklad mrzačenie ženských pohlavných orgánov/obriezka, a manželstiev detí a skorých a nútených manželstiev. Osobitná pozornosť by sa mala venovať násilliu založenému na rodovej príslušnosti počas konfliktov a v situáciách po skončení konfliktu vrátane sexuálneho násillia.

10. Rada sa aj naďalej bude zasadzovať za presadzovanie, ochranu a napĺňanie všetkých ľudských práv a za úplné a účinné vykonávanie Pekinskej akčnej platformy a akčného programu medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a výsledkov konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti sa aj naďalej zasadzuje za sexuálne a reprodukčné zdravie a práva. Vzhľadom na to Rada opätovne potvrdzuje odhodlanie EÚ presadzovať, chrániť a uplatňovať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia. Zároveň zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a dostupným komplexným informáciám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia, vzdelávania vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a služieb zdravotnej starostlivosti. Rada vyzýva všetky inštitúcie EÚ, aby pokračovali vo svojej práci na týchto otázkach v súlade so zásadami súdržnosti politík v záujme rozvoja. Rada zdôrazňuje, že je dôležité lepšie pochopiť komponenty a prvky sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v rámci rozvojovej politiky EÚ, a vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti predložila Rade správu do jedného roka.
11. EÚ uznáva prepojenie mieru, bezpečnosti, rozvoja a rodovej rovnosti, ako aj úlohu žien pri predchádzaní konfliktom a ich riešení, v mierových rokovaniach, mediácii a budovaní mieru. EÚ je odhodlaná zvýšiť účasť žien na mierových rokovaniach a budovaní mieru, najmä prostredníctvom podpory úlohy občianskej spoločnosti a ženských organizácií na najnižšej úrovni.

12. Rada opätovne zdôrazňuje, že EÚ je pevne odhodlaná plne vykonávať rezolúciu BR OSN č. 1325, a vyzýva na ambiciózne výsledky preskúmania tejto rezolúcie na vysokej úrovni v októbri 2015. Zdôrazňuje, že je potrebné prijať ďalšie opatrenia na začlenenie rodového hľadiska do všetkých etáp, prvkov a nástrojov EÚ v oblasti mieru a bezpečnosti, ako aj na zlepšenie znalostí a zdrojov na misie a operácie uskutočňované v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP), a vyzýva na monitorovanie výkonnosti prostredníctvom kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov a cieľov. Rada víta zámer vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Komisie zriadiť v rámci nadchádzajúceho preskúmania ESVČ funkciu na vysokej úrovni venovanú rezolúcii BR OSN č. 1325 a rodovým aspektom.
13. Rada uznáva, že ženy a dievčatá sú neúmerne ovplyvňované globálnym nedostatkom potravín a výživy a dôsledkami prírodných a človekom spôsobených katastrof. Podčiarkuje, že je dôležité, aby sa týmto vplyvom venovala náležitá pozornosť v rámci reakcie EÚ na humanitárne núdzové situácie a v rámci širšej rozvojovej politiky a plánovania vrátane znižovania rizika katastrof. Tiež uznáva ústrednú úlohu žien pri výrobe potravín, najmä ako drobných poľnohospodárov.
14. Rada podčiarkuje, že je dôležité prijať holistický a inkluzívny prístup k podpore práv žien a dievčat, rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat vo všetkých sférach spoločnosti a počas celého ich životného cyklu na základe partnerstiev viacerých zainteresovaných subjektov so súkromnými a verejnými aktérmi vrátane organizácií občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv, profesijných združení, súkromného sektora a akademickej obce.
15. Rada zdôrazňuje význam podpory plnej účasti žien a ich vedúceho postavenia na všetkých úrovniach rozhodovania v politickom, hospodárskom, verejnom a súkromnom živote. Zdôrazňuje, že je potrebné podporovať a chrániť priestor na kolektívnu činnosť a prácu občianskej spoločnosti vrátane mimovládnych organizácií a ženských a komunitných organizácií na lobovanie za práva žien a ich obhajovanie a presadzovanie a podporu rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat.

16. Rada zdôrazňuje význam investovania do prístupu žien a dievčat k spravodlivému a kvalitnému primárnemu, sekundárnemu a terciárnemu vzdelávaniu a zabezpečenia tohto prístupu a dosiahnutia vzdelania na takejto úrovni v bezpečnom, spravodlivom a rodovo transformačnom vzdelávacom prostredí, ako aj význam technickej a odbornej prípravy a príležitostí na celoživotné vzdelávanie.
17. Rada ďalej zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť dostatočný a účinný prístup žien a dievčat k ostatným kvalitným základným službám vrátane zdravotnej starostlivosti, ktorá zahŕňa služby týkajúce sa komplexnej prevencie, liečby, starostlivosti a podpory v súvislosti s HIV/AIDS, ako aj prístupu k čistej vode a primeraným hygienickým zariadeniam.
18. Rada uznáva, že posilnenie postavenia žien v ekonomike je samostatným cieľom a zároveň základnou podmienkou dosiahnutia udržateľného rozvoja a inkluzívneho rastu. Rada zdôrazňuje kľúčový význam súkromného sektora pri poskytovaní finančnej podpory, odbornej prípravy a pracovných príležitostí pre ženy, ako aj pri presadzovaní sociálnej zodpovednosti podnikov zohľadňujúcej rodové otázky. Podčiarkuje, že je potrebné vytvoriť priaznivé prostredie, a to konkrétno odstránením sociálnych a právnych prekážok, ktoré ženám bránia v prístupe k výrobným prostriedkom vrátane pôdy a ostatných prírodných a hospodárskych zdrojov, podporou finančného začlenenia, ako aj primeraných a dostupných systémov sociálnej ochrany pre ženy všetkých vekových kategórií a noriem dôstojnej práce vrátane rovnakej mzdy za rovnakú prácu. Ďalej zdôrazňuje, že je dôležité podporovať podnikanie žien aj prostredníctvom inkluzívnych finančných a podnikateľských služieb, zariadení a odbornej prípravy a využívania podporných technológií, akými sú IKT.
19. Rada zdôrazňuje, že je potrebné zapojiť aj mužov a chlapcov a podporiť ich aktívnu angažovanosť a zodpovednosť pri podporovaní zmeny správania, riešení diskriminačných spoločenských noriem a potláčaní rodových stereotypov. Podčiarkuje najmä potrebu dosiahnuť lepšie uznanie a rovnaké rozdelenie neplatennej starostlivosti a domácich prác medzi ženami a mužmi, ako aj vyrovnané rozhodovanie v domácnostiach. V tejto súvislosti tiež odkazuje na relevantné dohovory MOP¹.

¹ Dohovory MOP č. 100, 111, 183, 189.

20. Rada zdôrazňuje, že je potrebné pokračovať v zintenzívňovaní práce zameranej na rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat vo všetkých oblastiach trvalo udržateľného rozvoja vrátane oblasti zmeny klímy, makroekonomickej politiky, trhu práce, rozvoja súkromného sektora, obchodu, živobytia, poľnohospodárstva, energetiky, dopravy, infraštruktúry a rozvoja miest.
21. Rada berie na vedomie štvrtú správu o vykonávaní akčného plánu EÚ na obdobie rokov 2010 – 2015 o rodovej rovnosti a posilnení postavenia žien v rozvojovej spolupráci², ktorá sa týka obdobia od júla 2013 do júna 2014. Víta pokrok, ktorý sa dosiahol v oblastiach, ako sú politický dialóg, koordinácia, partnerstvá, ako aj silnú pozíciu EÚ k programu na obdobie po roku 2015. Zároveň však vyjadruje obavy, pokiaľ ide o veľmi pomalé a neúplné vykonávanie akčného plánu a nedostatočný pokrok v otázkach, ako je rodová analýza, štatistika, monitorovanie, finančná kontrola, výsledky a vplyv. Naliehavo vyzýva Komisiu, aby zrealizovala odporúčania uvedené v tejto správe, a očakáva záverečnú správu o vykonávaní súčasného akčného plánu GAP.
22. Rada tiež víta správu o hodnotení podpory EÚ v oblasti rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien v partnerských krajinách v období rokov 2007 – 2013. Rada berie na vedomie zistenia a závery správy a nalieha na Komisiu a ESVČ, aby vykonali jej hlavné odporúčania, najmä pokiaľ ide akčný plán, ktorým sa nahradí súčasný plán GAP, počnúc zabezpečením plnohodnotného riadenia. Rada je znepokojená výkonom väčšiny delegácií EÚ, ktoré neberú otázku rodovej rovnosti dostatočne do úvahy, a to napríklad tým, že nevykonávajú povinné hodnotenia v oblasti rodovej rovnosti v rámci monitorovania orientovaného na výsledky.

² ST 5732/15.

23. Rada vyzýva Komisiu a ESVČ, aby obnovili svoje odhodlanie a vedúcu úlohu v záujme naplnenia ambície EÚ dosiahnuť rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien a dievčat. Podčiarkuje, že je potrebné, aby sa rodová otázka stala prioritou, podporovali sa najlepšie postupy, posilnila sa zodpovednosť a transparentnosť a zabezpečilo sa, aby všetky programové rozhodnutia boli podložené a prepojené s výsledkami. Rada konkrétne vyzýva Komisiu a ESVČ, aby prijali ambicióznejšie opatrenia na posilnenie úlohy a zodpovednosti delegácií EÚ a aby vysoko kvalitnú rodovú analýzu určili za prioritu a základ stratégií, plánovania, politik a politického dialógu na úrovni krajiny a investovali do nej.
24. Rada zdôrazňuje význam strategického monitorovania, hodnotenia a nadväzných opatrení a potrebu objasniť a posilniť podávanie správ vrátane štatistických údajov, opatrenia v oblasti zodpovednosti a riadenie v záujme dosiahnutia výsledkov. Predovšetkým zdôrazňuje, že je potrebné stanoviť jasné ciele a zmysluplné ukazovatele založené na údajoch rozčlenených podľa pohlavia, veku a iných faktorov a zároveň je potrebné zlepšiť sledovanie pridelovania rozpočtových prostriedkov a výdavkov a meranie výsledkov. Pritom by sa malo vyvíjať úsilie o dôsledné a konzistentné prepojenie s programom na obdobie po roku 2015 a novým rámcom EÚ pre výsledky v oblasti medzinárodnej spolupráce a rozvoja. Rada zdôrazňuje, že v rámci EÚ pre výsledky sa musí klásť väčší dôraz na rodové hľadisko, a vyzýva Komisiu, aby podala správu na základe ukazovateľov členených podľa pohlavia a veku.
25. Vyzýva na posilnený a strategickejší prístup založený na ľudských právach, ktorý obsahuje kľúčové transformačné priority na boj proti rodovej nerovnosti a rieši nedostatky v rámci rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a uplatňovania základných slobôd a ľudských práv všetkých žien a dievčat. Očakáva, že súčasný akčný plán GAP sa nahradí ambicióznym a dôsledným plánom na obdobie od roku 2016 do roku 2020. Zdôrazňuje, že je potrebné stavať na pokroku, ktorý sa dosiahol v rámci súčasného akčného plánu, pričom sa zachová jeho trojdielny prístup, využívať získané poznatky a vyriešiť pretrvávajúce nedostatky a výzvy a zároveň sa zameriavať na výsledky. Rada vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že v akčnom pláne, ktorý nahradí súčasný plán GAP, sa v plnej miere zohľadní vonkajšia činnosť EÚ. Víta a ďalej podporuje inkluzívny prístup zo strany EÚ a jej členských štátov a so záujmom očakáva prácu zodpovednej pracovnej skupiny na príprave nového akčného plánu GAP.

26. Vyzýva Komisiu, aby zabezpečila dostatočné finančné a ľudské zdroje, aby sa mohli v plnej miere splniť záväzky EÚ v oblasti práv žien, rodovej rovnosti a posilnenia postavenia žien a dievčat. Opätovne zdôrazňuje, že je potrebné zmeniť kultúru v inštitúciách, posilniť politické vedenie a zlepšiť kapacitu, koordináciu, koherenciu, komplementárnosť a zodpovednosť, aby EÚ a jej členské štáty išli príkladom.
-